

Šest zastávek na cestě k proměnění

(2.Král.2:1 – 15)

Libor Škrla

*Tento text pochází z archívu kázání sboru Církve adventistů s.d. ve Vyškově.
S obecnými poznámkami k zápisům kázání se můžete seznámit na našich webových stránkách:
<http://vyskov.casd.cz/kazani>*

Ú. Každá So je pro nás zastávkou na cestě do konečné stanice, kterou je trvalé společenství s JK...Abychom neztratili ze zřetele směr a cíl naší cesty, dává nám na ni Bůh mnoho ukazatelů, které mohou mít spoustu různých podob: Boží zaslíbení, znamení II.PJK jako blízkosti cíle, příběhy a podobenství pro naše povzbuzení...někdy dokonce i podobu nečekaných situací-překvapení, zkoušek...

Neoddělitelnou součástí II.PJK bude i jedna zvláštní událost, kterou si jen těžko dovedeme představit a jen málo umíme pochopit její dopad na každého z nás. Přesto si přeji, abychom všichni byli jejími přímými účastníky. Je to událost, o které hovoří ap.Pavel takto:

*„...naše pozemské tělo z masa a kostí není způsobilé pro Boží říši, protože naše kvality nejsou ani zdaleka takové, aby si zasloužily nesmrtelnost. Prozradím vám jedno nádherné tajemství: zemřeme jen někteří, ale všichni obdržíme nové tělo. Až z nebe zazní signál posledního soudu, **v jediném okamžiku se naše tělo promění.**“*

(1.Kor.15:50-52 SNC)

Protože Bůh věděl, že je to pro nás opravdu něco nepředstavitelného, udělal to, co dělá vždycky v těchto případech: nabízí nám příběh (v NZ jsou to podobenství), aby nám tuto myšlenku poodhalil...

Než dojde k našemu zásadnímu proměnění při II.PJK (ať už se ho dožijeme nebo ne), musíme na naší cestě k tomuto proměnění absolvovat 6 zastávek, ta 7. je „konečná“ – tam uslyšíme něco jako „Konečná, prosíme – vystupte!“

Těchto 6 zastávek prošel spolu se svým učitelem Eliášem bezprostředně před jeho nanebevzetím jeho žák Elizeus.

I my toužíme po II.PJK a po proměnění, ale dříve než se tak stane, musíme jít do Boží školy, musíme absolvovat určitou cestu výuky...Eliáš je nám v této věci příkladem – byl vzat do nebe zaživa, věřím, že po této skutečnosti toužíme i my! Buďme dnes spolu s očitým svědkem Elizeem prostřednictvím Božího slova i my svědky 6 zastávek na cestě k proměnění!

Otvírám dnes jeden SZ, tak trochu „sci-fi“ příběh:

2.Král.2:1-14 ČEP

I.Gilgál (kral.Galgala)

Znamená v překladu „odvalení“ (z hebr.“galal“ = válet). Tento název (Gilgál, Galgala) použil Bůh prostřednictvím Jozueho, aby Izraelcům připomínal jejich vysvobození z Egypta, když byli právě na tomto místě obřezání. Při té příležitosti jim bylo řečeno: „*Dnes jsem od vás odvalil egyptskou potupu.*“ (Joz.5:9)

Gilgál ležel na SV od Jericha (mezi Jerichem a Jordánem). Stal se hl.tábořištěm Izraele poté, co překročil Jordán (Joz.4:19). Během dobývání zaslíbené země se v něm odehrála řada událostí:

- Izraelci zde postavili 12 pamětních kamenů (*Joz.4:20*)
- provedli obřizku nové generace, která dospěla během putování na poušti (*Joz.5:2-9*)
- slavili zde první hod beránka (*Joz.5:9-10*)
- tady také přestala padat mana (*Joz.5:11n*)
- z Gilgálu vedl Jozue Izrael proti Jerichu (*Joz.6:11.14n*)
- odtud vystoupil posel Hospodinův do Bokímu, aby soudil odpadlé Izraelce (*Sd.2:1n*)
- do Gilgálu se vrátil soudce Ehúd, aby zabil moábského krále a vysvobodil Izrael (*Sd.3:19*)
- do Gilgálu se pravidelně vracel při svých cestách prorok Samuel (*1.Sam.7:16*)
- tam po vítězství nad Amónovci Izraelci radostnými oběťmi potvrdili Saulovo kralování (*1.Sam.11:14n, 1.Sam.10:8*)
- ale v Gilgálu také Saul neoprávněně obětoval (*1.Sam.13:8-14*)
- zde se navždy rozešel Samuel se Saulem, když Saul ve válce proti Amálekovi neuposlechl Hospodinův rozkaz (*1.Sam.15:12-35*)
- po Absolonově neúspěšné vzpouře vstoupili Judejci do Gilgálu, aby přivítali vracejícího se Davida (*2.Sam.19:15.40*)
- za dnů Achaba a Jórama tudy procházeli Eliáš a Elizeus těsně před před Eliášovým nanebevzetím (*2.Král.2:1n*)
- tady také Elizeus nasypal do polévky z polních tykví mouku, když se jeho žáci báli, že budou pokrmem otráveni (*2.Král.4:38*)

„Gilgál“ má být i naší první zastávkou – podobně jako Izrael nemohl vejít do Kanánu dříve, než z nich Hospodin sňal „egyptské pohanění“...

I my - jdeme do zaslíbené země, proto se potřebujeme i my zbavit svého „pohanění“, vyznat ho, litovat a zanechat, nevracet se zpět do „Egypta“...: [1.Jan.1:9](#)

Náš „Gilgál“ = naše místo, kde nám Bůh odpustil naše hříchy a my můžeme volat: „Abba, Otče!“

Proto je třeba se na naší cestě k proměnění často vracet k okamžikům Božího odpuštění a projevům Boží milosti jako k mementům našeho života víry...

Jeden z pozdějších proroků (Mich.) připomíná svému lidu důležitou roli Gilgálu v jejich duchovním putování a dokládá Hospodinovu spravedlnost i spasitelnou moc „od Šítímu do Gilgálu“ (*Mich.6:5*), tzn. přes Jordán do zaslíbené země.

II. Bét-el

Gilgál je úzce spojen s jiným velice významným místem v životě Izraele: Bét-el.

Obě místa ve stejné době spojovala důležitá cesta, proto není divu, že Eliáš oslovuje Elizea: [2.Král.2:2](#)

- na východ od Bét-el tábořil Abram a postavil tam oltář Hospodinu (*1.M.12:8*) a po návštěvě Egypta se tam vrátil (*1.Moj.13:3*)
- tam začal také Jákob poznávat Boha, který se pro něj stal „Bohem Bét-elu, když prchal před svým bratrem...“ (*1.Moj.31:13, 35:7*)
- po vidění, které mu zde Hospodin dal, pojmenoval toto místo jako „Dům Boží“ (*1.Moj.28:11-22*)

Bét-el ale mělo dříve zcela jiné jméno, původně se jmenovalo „Lúz“. Jákob tu nocoval, bojoval a zvítězil, když ho na cestě z Cháran Bůh vyzval, aby šel do Bét-elu a vybudoval tam oltář. Jákob poslechl, vztyčil ještě i posvátný sloup Hospodinu a ten zopakoval jeho nové jméno, které mu již dříve dal (*1.Moj.35.*) – z Jákoba se stal Izrael (z „Oklamavatele, Úskočného“ – „Vítěz“)

Jákobova zkušenost se musí opakovat i na nás.

„Kdysi jste ani lidem nebyli...“ (1.Petr.2:10)...Kdysi jsme byli „lůzou“, ale Pán nás přijal za své děti – v Domě Božím, kterým je společenství Církve, Boží lid (viz 1.Kor.3:16.17, 2.Kor.6:16, Ef.2:20-22,...).

Když byl Izrael nucen v době soudců potrestat Benjamínovce, lidé hledali u Boha radu před bitvou v Bét-elu a konali tam bohoslužbu: „byla tam totiž v té době schrána Boží smlouvy a v té době před ní stával Pinchas...“ (Sd.20:27.28)

Být v Bét-el, být v „domě Božím“ v Církvi, v „chrámu Boha živého“, ale neznamená být imunní vůči pokušením...ty na nás mohou přijít i tady, nebo dokonce právě tady... (2.Král.2:3)

V Bét-el byl prorocká škola, kde se vzdělávali mladí proroci. I jim bylo zjeveno, že Eliáš právě ten den odejde ze světa...Možná, že právě proto opakovaně útočí na Elizea...Netušili, že právě on bude Eliášovým nástupcem...Jako by mu dávali najevo: „Co ty tady chceš? Od toho jsme tu my, proroci, abychom ho doprovázeli...Vždyť jsi byl ještě nedávno oráčem a nemáš prorocké školy jako my...“

Elizeus jim odpovídá stejně jako těm z prorocké školy v Jerichu: „Vím to také. Mlčte!“ (2.Král.2:3.5)

III. Jericho

Jericho představuje tento svět i s jeho a naším „já“.

Historii zničení Jericha známe – i to, proč byla zachráněna nevěstka (prostitutka) Raab a všichni v jejím domě. Protože na znamení důvěry reprezentatnutům živého a mocného Boha vyvěsila ze svého domu na jerišských hradbách červenou nitku jako symbol přijetí budoucí Kristovy krve.

Také my jsme zachráněni pouze a jedinečně krví JK!

Jericho bylo s vírou obléháno, vírou padly jeho zdi, vírou přijímáme dar spasení (Ef.2:8-9)...

LOG. „Žádná snaha, žádný čin, nezbaví mne hříchu vin. Kdybych horlit nepřestal, kdybych až na věky lkal, nic mne hříchu nezbaví, spasit můžeš jenom ty.“ (pís.č.124 „Skálo spásy“ – Zpívejme Hospodinu).

4., 5. a 6. zastávka jsou velice zvláštní tím, že jsou spojeny se stejným místem – je jím řeka Jordán.

LOG. Nic zvláštního. Některá města mají několik zastávek: i tak malé město jakým je Frýdlant n.O. má na železniční trati směrem na Ostravici tyto zastávky: Frýdlant n.O., Frýdlant n.O.-zastávka, Frýdlant n.O.-Nová Dědina, Ostravice-zastávka a pak teprve Ostravice (hl.n.), to vše na 7 km trati.

To ve Zlíně, protože je to také větší město, jsou na trati Otrokovice-Vizovice směrem do Zlína na 11km tyto stanice a zastávky: Zlín-Malenovice zastávka, Zlín-U mlýna, Zlín-Malenovice, Zlín-Louky obch.centrum, Zlín-Louky, Zlín-Prštné, Zlín-střed, Zlín-Dlouhá, Zlín-Podvesná, Zlín-Příluky.

IV. Jordán (= sestupující, řítící se, „chytlavý“)

1. Před Jordánem

Geomorfologie (nauka o zákonitostech vývoje zemského povrchu) považuje jordánskou proláklinu za jedinečný zeměpisný jev. Vznikla prý jako výsledek příkopového zlomu a je nejnižší položenou proláklinou na světě. Horní tok řeky Jordán, zásobovaný několika prameny, napájí Chulské jezero 70 m n.m. U Galilejského (Tiberiadského) jezera o 10km jižněji je řeka již téměř 200m pod hladinou Středozemního moře a na sever.konci Mrtvého moře, do kterého se vlévá, klesá dno prohlubně o dalších 177 m, takže

Jordán tu teče v nížině 393 m pod hladinou moře. Řeka má skutečně výstižné jméno. Je nejmohutnějším celoročním vodním tokem v Palestině.

Na své cestě od Chulského jezera po Mrtvé moře, které jsou od sebe vzdáleny vzdušnou čarou cca 120 km, urazí nejméně dvojnásobnou trasu, protože její délka se zvětšuje četnými meandry (takže na cca 240 km převýšení bezmála 500 m). S žádnou jinou řekou se nepojí tolik biblických zmínek a významů.

LOG. V jedné kdysi velice populární písni se zpívá „Přejdí Jordán, řeku všech nadějí“...

K této řece mířil také Eliáš se svým nástupcem Elizeem...

Navzdory tomu, co Elizeovi řekl Eliáš, šli oba dál spolu (*2.Král.2:6*)

A co ti „samozvaní“ Eliášovi nástupci? Kde ti byli? Zdaleka se dívali, co se bude dít dál...(*2.Král.2:7*)

LOG. Podobně jako Petr i ostatní učedníci zpovzdálí sledovali, co se bude dít s Pánem v soudní síni... (když jsme nad tímto tématem uvažovali při VP, řekli jsme si, že „...pokušení zapřít JK je nejintenzivnější, nejsilnější a také nejúspěšnější tehdy, když Jk sledujeme právě zpovzdálí“)

2. Přes Jordán

2.Král.2:7 – na dohled druhého břehu, na dohled pro nás zaslíbené země nás čeká překážka nejtěžší: nezakrotný živel...

LOG. Před ohněm se prý dá utéci, před vodou ne...!

Proto nezbyvá, než ji překonat...Co to je ta voda, pro nás neznámá hloubka, spodní proudy a víry...To je obraz životních zkoušek těsně před proměněním, před II.PJK...

50 prorockých žáků se stává podivuhodného přechodu Jordánu, při kterém se Eliáš prokazuje podobně jako Mojžíš při přechodu Rudého moře (*2.Moj.14:21n*) a Jozue u Jordánu (*Joz.3:15-17*).

Bůh znovu odstranil překážku a Eliáš a Elizeus přešli po suchu na druhou stranu...Znovu se opakuje zkušenost Izraelců, vedených Mojžíšem, kterou prožili u Rudého moře, a vedených Jozuem u Jordánu před vstupem do zaslíbené země...

LOG. „Bůh nás v poslední době nezachrání od utrpení, ale zachrání nás z utrpení...“
(*Doug Batchelor, NET New York 3. “Návrat Krále“*)

3. Na druhém břehu Jordánu

Možná, že na druhém břehu byla jejich zastávka delší...Tady dal Eliáš Elizeovi poslední „biblické hodiny“, poslední pokyny...tady přišla chvíle, kde se k němu obrací s otázkou: 2.Král.2:9.

Eliáš si myslel, že po něm Elizeus bude chtít požehnání, oddělení k prorockému úřadu, ale Elizeus po něm chce to, co mu ani sám Eliáš dát nemůže...Přesto, že duch se nedědí, ale dává ho Bůh, Eliáš Elizea ujišťuje, že Bůh odmění jeho věrnost a vytrvalost: 2.Král.2:10 (jinými slovy: jen ten bude spasen, kdo zůstane věrný až do konce...!)

IV. „Konečná stanice“

Elizeus se až do poslední chvíle díval za svým učitelem Eliášem: 2.Král.2:11-12. Označením „vozataji Izraele“ (*dosl.vozbo a jízdo*) dává najevo, čím byl Eliáš pro něj i pro celý Izrael (*2.Král.13:14*).

Roztržením pláště dal obvyklým způsobem najevo zármutek nad odchodem někoho blízkého... Zdvížením Eliášova pláště (2.Král.2:14) se pak ujímá dědictví svého duchovního otce jako jeho legitimní nástupce. To následně dokládá opakování divu rozdělení vody při cestě zpět přes Jordán.

Zatímco Eliáš už byl „na konečné“, Elizea čekal návrat zpět přes Jordán znovu do reality života...

Závěr

Po projití Gilgálu (odstranění naší pohany, našeho hříchu JK), pobytu v Bét-elu (v domě Božím), a pádu jeriškých zdí (našeho já), jsme pozváni k přechodu Jordánu. Ale ještě nám není dovoleno zůstat na druhém břehu. Vyzbrojeni pláštěm Eliášovým, pláštěm představujícím Kristovu spravedlnost jsme vyzváni k návratu zpět, „do světa“

LOG. Podobnou zkušenost popisuje i EGW v knize „Zkušenosti a vidění“- ani jí se nechtělo vrátit se z toho úžasného a krásného prostředí nebes, které jí bylo ukázáno ve vidění, zpět na Zemi. Ale je jí řečeno: „Musíš se vrátit zpět...“

Proč? Abychom podobně jako Elizeus a EGW i my vyprávěli lidem kolem nás o tom, co jsme ochutnali, co jsme s Bohem, JK a DS zažili, viděli, cítili...

Svět uhne i nám, když až do konce setrváme ve víře, naději, a lásce, zakotvené v JK...

Dovolte mi závěrem jeden příběh, který velice realisticky ilustruje, jaká bývá často naše role:

LOG. *Kdysi žil jeden vypravěč. Žil chudě, ale bez starostí, spokojil se s málem, hlavu měl stále plnou snů. Ale okolní svět mu připadal šedivý, brutální, vyprahlý, s nemocnou duší. A to ho trápilo.*

Když se jednou ráno procházel po sluncem zalitým náměstí, dostal nápad. - „Co kdybych jim vyprávěl nějaké příběhy: Mohl bych jim vyprávět o tom, jak chutná třeba laskavost a láska. Určitě bych jim tak ukázal cestu ke štěstí.

Stoupl si tedy na lavičku a začal nahlas vyprávět. Staří, ženy i děti se u něj na chvíli zastavili, ale pak se otočili a šli dál svou cestou. Vypravěč dobře věděl, že svět nelze změnit za jediný den, a proto neztrácel naději.

Na druhý den se vrátil na to samé místo a znovu vydával větru napospas nejdojemnější příběhy, jaké znal. Lidé se opět zastavovali, ale už jich bylo méně, než předešlého dne. Někteří se mu i smáli. Jiní ho prohlašovali za blázna. Ale on vyprávěl neochvějně dál. Každý den tvrději přicházel na náměstí a mluvil k lidem, nabízel jim své příběhy o lásce a divech. Ale zvědavců bylo čím dál méně. Zanedlouho hovořil jen k oblakům a prchavým stínům lidí, kteří se kolem něho jen mihli. Ale nevzdal se.

Zjistil, že neumí ani nechce dělat nic jiného než vyprávět lidem příběhy, i když skoro nikoho nezajímají. Začal je vyprávět se zavřenýma očima, jen pro potěšení z toho, že je slyší, nic nedbal na to, že ho nikdo neposlouchá. A lidé ho dál nechali vyprávět samotného se zavřenýma očima.

Uběhlo několik let. Když jednoho zimního podvečera vyprávěl za lhostejného soumraku jakýsi podivuhodný příběh, ucítil, že ho někdo zatahal za rukáv. Otevřel oči a uviděl mladého muže. Mladík mu s úsměškem povídá: „Copak nevidíš, že tě nikdo neposlouchá? Že tě nikdo nikdy neposlouchal a ani tě poslouchat nebude? Proč tu marníš čas?“

„Mám rád lidi, - odpověděl vypravěč. „Proto jsem chtěl, aby byli šťastní.“ Mladík se znovu ušklíbl: „A jsou teď snad šťastní, blázne jeden?“

„Ne, - zavrtěl hlavou vypravěč.

„Tak proč toho nenecháš?, - zeptal se mladík s nenadálým soucitem.

„Vyprávím dál. A budu vyprávět až do smrti. Kdysi jsem tak chtěl změnit svět., - A odmíchl se. Ale pak se mu rozzářily oči: „Teď to dělám proto, aby svět nezměnil mě!“,

„Bůh je v našem srdci a říká nám, že máme být hodní, - napsalo jedno děvčátko do sešitu při hodině náboženství.

Katecheta se jí zeptal: „A co když ho nikdo neposlouchá?“

Děvčátko se na něho udiveně podívalo a s klidem odpovědělo: „Tak to zopakuj!“

Proto Bůh přese všechno dál vytrvale vypráví svůj příběh.

(„Vypravěč“, Bruno Ferrero: *Paprsek slunce pro duši*, str. 16-17)

Jednou z jeho ilustrací, kterými nám Bůh svůj příběh dokresluje, je právě příběh o Eliášovi a jeho nástupci Elizeovi.

Šest zastávek prošel Elizeus s Eliášem, který měl být, a nakonec také byl, proměněný.

Proč ho stále Eliáš posílal pryč? Chtěl vyzkoušet jeho důvěru a trpělivost. Proč ty různé zkoušky v našem životě? Mají i nás upevnit ve stálosti směru a v trpělivosti na cestě do cíle...

Nestůjme jako ti proroci opodál – buďme přímými, aktivními účastníky dění, byť často „jen“ jako bojující, zápasící, podléhající, ale věřím, že s pohledem upřeným na Krista stále častěji jako vítězící (*Žid. 12:2*)

Stejná cesta, kterou šel Elizeus se svým učitelem Eliášem před Eliášovým proměněním, vede i k našemu proměnění. Přes Gilgál – místo Božího odpuštění, Bét-el – Dům Boží Církev, společenství Božího lidu, zdolání zdí Jericha – světa kolem nás a v nás v podobě našeho „já“ až k Jordánu, řece všech nadějí.

Když budeme toužit dostat se na druhý břeh, a s Boží pomocí zůstaneme JK věrni až do II.PJK, pomůže nám překonat všechny zkoušky a v konečné stanici na druhém břehu Jordánu cele promění naše tělo i naši mysl k novému nekončícímu životu s Ním, Králem králů a Pánem pánů. Tam nám řekne: „Konečná, prosím, vystupte!“ (to už se zpátky jako Elizeus, EGW nebo také i my dnes, nebudeme muset vracet).

Máme úžasnou příležitost být nejen svědky proměnění druhých (jako Elizeus u Eliáše), ale dokonce být přímými účastníky nejslavnějšího proměnění v dějinách světa, proměnění při II.PJK.

AMEN